

Člověk - jeho místo ve světě (a na světě)

Na rozdíl od doby starých mýtů, ale i na rozdíl od doby poměrně nedávné se otázka po místě člověka (lidstva) v tom světě, jak jej poznáváme, zejména pak jak jej poznává dnešní věda, jeví jako těžko zodpověditelná, možná přímo nezodpověditelná. Je to tak zejména proto, že nevíme, jak můžeme mluvit a myslet o světě, o tom, co to je svět a jaké jsou jeho rozhodující rysy. Dnešní astronomie a astrofyzika nám odhaluje stále větší rozměry vesmíru (n.b. našeho vesmíru) jak co do rozlehlosti, tak co do trvání (i když stáří našeho vesmíru až do „současnosti“ je vypočítáváno se stále větší přesností (udává se 15,7 miliard let; prostorovost našeho vesmíru je odhadována mnohem střízlivěji, ale jeho velikost je mimo jakoukoli představu). Ten naprostý kvantitativní nepoměr nás nutí k závěru, že s vesmírem vlastně nemůžeme nic podniknout, že s ním nemůžeme nijak „pracovat“ – a tím pádem že se nám ztrácí jeho „smysl“. Nedokážeme si představit, že bychom vůči vesmíru mohli mít nějaké poslání, nějaké závazky, že by od nás v tom smyslu mohlo být něco očekáváno. A to nutně znamená, že formulace „místo člověka ve vesmíru“ dostává zcela jiný význam, na rozdíl od toho, když se třeba ptáme na místo člověka v tom nám známém světě, tj. na Zemi. (Eventuelně „pod Sluncem“.)

(Písek, 160814-1.)